

TALE VED INNVIELSEN AV FLYRUTEN TRONDHEIM-ØSTERSUND-
SUNDSVALL I SUNDSVALL 10. APRIL 1980

Ved en anledning som denne når nordiske broderfolk møtes, faller det naturlig å si noen ord om det nordiske samarbeid slik det har vokst fram mellom 5 selvstendige stater.

Selv om det konkrete prosjekt som har samlet oss i dag er resultatet av et regionalt samarbeid, er det likevel typisk for både innholdet i og praktiseringen av det nordiske samarbeid. Vi ser her et eksempel på noe som representerer både utgangspunktet og en videreføring og utdyping av forbindelsen mellom våre land.

Det nordiske samarbeid har aldri vært preget av de store skritt framover. Når vi har forsøkt det, har vi

- 2 -

som regel etterpå kunnet konstatere både skuffelser og kanskje også tilbakeslag. Det er de små skritt som har ført oss dit vi står i dag, de mange små skritt som til sammen har ført oss langt fram og gitt resultater som vi kan være stolte over.

Et samarbeid mellom stater har sitt grunnlag i høytidelige protokoller og statutter, og utformes som regel gjennom en omstendelig prosedyre der regjeringer og parlamenter, sekretariater og departementer deltar. Slik må det vel være når selvstendige stater skal tilpasse sin politikk til hverandre. Og slik har vi det også i Norden når 5 selvstendige stater skal finne felles veier å gå.

Men i Norden er dette bare en del av samarbeidet.

Hos oss deltar nemlig ikke bare de upersonlige statene, - her deltar også folkene, gjennom personlige kontakter og reiser gjennom et nettverk av forbindelser mellom organisasjoner og institusjoner, gjennom samarbeid mellom kommuner og regioner.

Det er dette som gjør det nordiske samarbeid til noe ganske annet enn et formelt forhold mellom stater, regulert gjennom traktater og overenskomster. Det er det folkelige engasjement og den brede politiske virksomhet som i første rekke gir samarbeidet innhold og liv. Det er dette som til sammen skaper den levende opinion som gir politikerne et langt tryggere grunnlag å stå på når det praktiske samarbeid skal utformes.

Her i det området av Norden som vi i dag retter oppmerksomheten mot, har samarbeidet over landegrensene

lange tradisjoner. Det gjelder for så vidt ikke bare dette området. Langs våre felles grenser i nord og sør, i øst og vest, har mennesker knyttet kontakter, og etablert samarbeidsordninger til felles nytte. Dette regionale samarbeid har etter hvert blitt utviklet og utdypet, og er nå kommet til å stå meget sentralt også i det offisielle nordiske samarbeid.

Under Ministerrådet har vi gjennom lengre tid hatt samarbeidsopplegg i regionene lengst i nord, men også i sør. I Midt-Norden har en vel kanskje hittil måttet arbeide mer på egenhånd. Enkelte prosjekter har nok vært vurdert, men først nå vil det, så vidt jeg forstår, bli en fundamental endring i dette.

Midt-Norden-komiteen, som bl.a. har æren for at vi kan samles her i dag, har arbeidet effektivt på mange områder. Den kontakt den har hatt med de statlige myndigheter gjennom embetsmannskomiteen for regionalpolitikk, har ført til at også samarbeidet i denne regionen nå vil bli organisert som en del av det regionale samarbeidet under Nordisk Ministerråd.

Når dette skjer vil også arbeidet her komme inn på det felles nordiske budsjett. Jeg får for ordens skyld presisere at dette ikke innebærer at alle økonomiske problemer som måtte melde seg under videreføringen av samarbeidet blir løst automatisk. Også i det nordiske samarbeid arbeider vi nemlig innenfor trange budsjett-rammer. Men det at en kommer inn i arbeidet under Nordisk Ministerråd betyr at en kommer inn i en prosess der oppgavene vurderes i forhold til andre oppgaver med sikte

på en fornuftig disponering av de midler Ministerrådet vil ha til disposisjon.

Det vil dermed være opp til den enkelte instans i den enkelte region om en kan legge fram prosjekter som kan vinne fram i den prioriteringsprosessen som til enhver tid pågår.

Jeg vet at det foreligger flere aktuelle prosjekter som Midt-Norden-komiteen er interessert i å bringe fram. Det gjelder bl.a. industrimesser, bransjesamarbeid, eksportsymposier og register over foretak i regionen. Ett av disse prosjektene er inne på Ministerrådets budsjett for 1980. Med det opplegg som nå gjøres er det mitt håp at flere prosjekter snart vil bli å finne på det felles nordiske budsjett.

Jeg vil ikke unnløte å nevne at vi på nordisk basis har vært sterkt opptatt av å finne praktiske redskaper for tilføring av økonomiske midler til distriktene. Det er nå tatt opp et arbeid som tar sikte på å gjøre Nordisk Investeringsbank til et slikt redskap. Av bankens utlånsmidler er det nå avsatt et bestemt beløp som skal brukes til såkalte regional-lån i de nordiske land. Disse midlene skal disponeres av de nasjonale utviklingsfond, og skal brukes i de utbyggingsområdene som det enkelte land selv utpeker. Vi håper at det med dette er skapt en ordning som de aktuelle områder kan benytte seg av.

Hele det samarbeid vi driver mellom de nordiske land, enten det nå skjer på lokalt, regionalt eller statlig plan, tar sikte på å nytte ut de ressurser vi disponerer over til felles beste. I de seinere år er oppmerksomheten

mer og mer konsentrert om det økonomiske samarbeid, om industri- og energisamarbeid og annet næringspolitisk samarbeid. Det vi tar sikte på er å nå fram til resultater som kan skape en bedre balanse mellom våre land og de enkelte regioner. I første rekke er det nå kampen om å trygge og å utvikle nye arbeidsplasser som står i sentrum. Her har vi store oppgaver å løse, og de kan bare løses gjennom et samarbeid der vi engasjerer alle parter sentralt og lokalt, offentlige myndigheter og privat næringsliv.

Offentlige myndigheter vil ofte ha som sin oppgave å legge forholdene til rette, som det heter. Jeg tror at det tiltak som Midt-Norden-komiteen har fått til ved etableringen av denne nye flyforbindelsen vil være et verdifullt tiltak for en slik tilrettelegging. Jeg synes

det er grunn til, også fra de statlige myndigheter, å gi Midt-Norden-komiteen honnør for denne innsatsen. Det er ikke alltid så enkelt å få satt i gang nye tiltak, særlig når de også koster penger og omfatter flere land. Men komiteen har stått på og nådd sitt mål. Et slikt pågangsmot lover godt også for utviklingen på andre områder i denne regionen.

Jeg vil uttrykke håpet om at denne forbindelsen er kommet for å bli. Den knytter sammen områder i Sverige og Norge med store ressurser og store muligheter. Videre gir den en langt bedre forbindelse mellom våre områder og interessante og ressursrike områder i Finland.

Utgangspunktet skulle således være det beste for denne forbindelsen.

Regjeringene i de tre land vil sikkert ha et våkent

øye for det som foregår her, og hjelpe til så langt det er mulig, slik at den innsats som gjøres skal kunne munne ut i konkrete resultater.